

IBAN – en standard för att göra utlandsbetalningar effektivare och enklare

Bankerna i Europa har gemensamt utarbetat *International Bank Account Number* (IBAN), som är en standardiserad metod för att tolka och kontrollera bankkontonummer i betalningar från utlandet. Genom att använda IBAN kan betalningar utföras snabbt och effektivt samtidigt som risken för att betalning uteblir p.g.a. felaktig eller bristfällig betalningsinformation minskar. Även om antalet gränsöverskridande betalningar mellan länder inom Europa är relativt litet i förhållande till volymen betalningar inom respektive land, så är det ett växande behov att förbättra de gränsöverskridande betalningarnas effektivitet.

Nästan alla inhemska betalningsuppdrag innehåller kontonummer samt ytterligare uppgifter om betalningsmottagarens bank. Ett enskilt land kan sägas utgöra en kontrollerad miljö där alla parter som ingår i betalningsprocessen känner till och följer samma standarder och regler. Betalningsmottagaren informerar på ett lämpligt sätt betalningsavsändaren om de uppgifter som krävs för att ett betalningsuppdrag skall vara komplett och korrekt.

Beträffande gränsöverskridande betalningsuppdrag är det mera komplicerat, t.ex. förekommer olika kontonummerstrukturer i olika länder. Ofta är det inte möjligt att använda samma förutsättningar och standarder för dessa betalningsuppdrag som de som används för inhemska betalningsuppdrag. Privatpersoner och företag kan möta praktiska problem vid hantering av betalningar och fakturor från utlandet. Felaktig eller ofullständig information i ett betalningsuppdrag kan medföra längre överföringstider och högre hanteringskostnader. IBAN minimerar risken för dessa problem genom en standardiserad metod för angivande och kontroll av kontonummer.

Vad är IBAN?

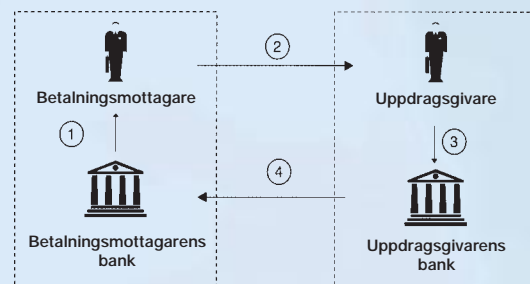
IBAN är en serie av alfanumeriska tecken, som unikt identifierar ett konto som en kund har i en bank var som helst i världen. IBAN definieras enligt en standard som är utgiven av *European Committee for Banking Standards* (ECBS).¹ Denna standard överensstämmer med ISO standarden 13616.

Vad är syftet med IBAN?

IBAN är *inte* en ny kontonummerstruktur, utan ett *tillägg* till befintliga nationella kontonummer som gör att kontoinformationen kan tolkas enligt en gemensam standard oavsett vilket land betalningen skickas ifrån. IBAN består av som mest 34 tecken. En svensk IBAN består av 24 tecken och beskrivs utförligare nedan.

Med IBAN underlättas hanteringen av gränsöverskridande betalningar. IBAN säkerställer att kontoupppgiften är korrekt samt effektiviserar hanteringen genom att betalningsprocessen blir mer automatiserad. Risken för att betalning uteblir p.g.a. felaktig eller bristfällig betalningsinformation minskar.

Skiss över hur IBAN fungerar i betalningsflödet

1. Betalningsmottagaren (säljaren) tilldelas IBAN av sin bank.
2. Information om betalningsmottagarens IBAN förmedlas till uppdragsgivaren (köparen).
3. Uppdragsgivaren skickar ett betalningsuppdrag, vilket innehåller betalningsmottagarens IBAN.
4. Ett betalningsmeddelande med IBAN, vilket kontrollerats av avsändande bank, skickas till mottagande bank. Betalningsmottagarens konto krediteras

Hur är IBAN uppbyggt?

IBAN kan bestå av maximalt 34 alfanumeriska tecken²

- de två första bokstäverna identifierar landet där kontot finns genom ISO landkod³,
- därefter följer två kontrollsiffror. Med hjälp av dessa valideras hela IBAN begreppet,
- den sista delen av IBAN består av det nationella kontonumret, inklusive eventuell bankidentifierare samt nollutfyllnad.

Om ett kontonummer i en svensk bank ser ut enligt följande: 5491 000000 3

...så skapas IBAN genom att före kontonumret lägga till *landkoden*, två *kontrollsiffror*, 3 siffror för *bankidentifierare* samt eventuell nollutfyllnad. En svensk IBAN består alltid av 24 tecken.

SE 35 500 000000 54910000003

ISO landkod Kontrollsiffror Bank-ID Nationellt kontonummer

IBAN kan användas i såväl elektroniska som pappersbaserade sammanhang. Om IBAN återges på papper ska IBAN delas upp i grupper av 4 tecken i varje som särskiljs genom ett mellanslag. Den sista gruppens längd kan variera för IBAN från olika länder, beroende på hur många tecken som bildar IBAN.

Exempel på presentation av svensk IBAN:

- elektroniskt format SE3550000000054910000003
- pappersformat SE35 5000 0000 0549 1000 0003

² Blanksteg räknas inte som tecken
³ enligt ISO standard 3166

Exempel på IBAN i Danmark

Nationellt kontonummer
0040 0440116243
Elektronisk IBAN
DK5000400440116243

Exempel på IBAN i Finland

Nationellt kontonummer
123456-00000785
Elektronisk IBAN:
FI2112345600000785

Exempel på IBAN i Norge

Nationellt kontonummer
8601.11.17947
Elektronisk IBAN
NO9386011117947

Exempel IBAN i Tyskland

Nationellt kontonummer
0532013000
Elektronisk IBAN
DE89370400440532013000